

Hvordan finne fram i håndboka for driftskredittordningen – samvirkeordningen. Kort systematisk veileder

A. Innledning

Driftskredittordningen i landbruket er basert på en rammeavtale mellom Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen på vegne av bankene den ene side og Norsk Landbrukssamvirke på vegne av de økonomiske organisasjonene i landbruket på den annen.

Ordnningen går ut på at bankene gir produsentene i landbruket driftskreditt på basis av oppgjør for leveranser som overføres til produsentens bankkonto. Normalt gis kreditt for inntil 40 % av årlig omsetning. Bankens primære sikkerhet for driftskreditten er pant i produsentens krav på oppgjør for leveranser til vareavtakerne. I tillegg garanterer vareavtakernes organisasjoner for inntil halvparten av bankens tap på en driftskreditt. Banken kan innen visse rammer kreve ytterligere tilleggsikkerhet.

Ordnningen er nærmere beskrevet i en egen håndbok. Håndboka finnes elektronisk på ekstranettene til både Norsk Landbrukssamvirke, Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen.

B. Innvilgelse av kreditt

- Grunnlag for driftskreditt er produsentens omsetning (kredittgrunnlaget) hos vareavtakere som er innmeldt ordningen, se håndboka punkt 3.2.
 - Hvordan kredittgrunnlaget beregnes, unntak for enkelte produksjonstyper, beregning av kredittgrunnlaget for nye bruk eller skifte av brukere er omtalt i egne underpunkter under punkt 3.2
- Driftskreditten vil normalt være 40 % av kredittgrunnlaget, jfr håndboka punkt 3.2.2
 - Nærmere om beregning av kredittramme, lavere kreditter for bestemte produksjonstyper med videre er omtalt i egne underpunkter under punkt 3.2
- Banken kan ut fra en bankfaglig vurdering avgjøre om den ønsker å sikre driftskreditten med pant i motorvogn eller landbruksløsøre i tillegg til pant i utestående krav i oppgjør og garantien, se håndboka punkt 4.1
 - Banken kan likevel ikke kreve pant i fast eiendom for driftskreditten, likevel slik at banken kan kreve pant i fast eiendom for ethvert mellomværende dersom banken har flere engasjementer med produsenten enn driftskreditten, se håndboka punkt 4.1.1
- Banken og produsenten skal inngå driftskredittkontrakt med vilkår som er omforent mellom bankforeningen og Landbrukssamvirket, se håndboka punkt 3.3.10
- Kontrakten skal sendes varemottakerne sammen med notifikasjon om pantsettelse av oppgjørskravene, se håndboka punkt 3.3.14
- Ved nyetablering eller større utvidelser av produksjonen må det særskilt søkes garantiutvalget om garanti, se håndboka punkt 3.2.7

C. Ordinær oppfølging av engasjementet

- Banken kan ta utgangspunkt i sine ordinære rutiner for oppfølging av driftskredittkunder, men hensyntatt de særlige tiltak som er beskrevet i håndboka

- Banken bør årlig innhente regnskapsoppgaver fra produsenten. Dette kan skje i form av standard regnskapsutdrag som er spesielt tilpasset driftskredittordningen, se håndboka punkt 3.3.8
- Banken skal få årsoppgave fra lagene over omsetning, se håndboka punkt 3.3.7. Produsent og varemottaker har ellers plikt til å melde fra til banken ved endringer i leveranser og leveranseforhold, se håndboka punkt 3.3.6
- Banken må årlig regulere kreditten i samsvar med endringer i omsetningen til produsenten, se håndboka punkt 3.3.4; utgangspunkt tas i normalår, se håndboka punkt 3.3.2
 - ved reduksjon i (samlet) kredittgrunnlag på mer enn ca 10 % **skal** banken nedregulere kreditten, mens ved økning av kreditten på mer enn 10 % **kan** banken og produsenten bli enige om å øke kreditten tilsvarende. I begge tilfeller skal ny kontrakt inngås og kopi av ny kontrakt skal sendes varemottaker/garantist, se håndboka punkt 3.3.3 og 3.3.11
- Ved leveranse til nye vareavtakere skal banken inngå ny kontrakt og sørge for ny notifikasjon/innhente garantierklæring, se håndboka punkt 3.3.11

D. Tegn på økonomiske problemer. Tiltak for å redusere risiko for tap

- Banken kan ta utgangspunkt i sine ordinære rutiner for oppfølging av driftskredittkunder, men hensyntatt de særlige tiltak som er beskrevet i håndboka
- Tegn på økonomiske problemer kan for eksempel være
 - at driftskreditten er konstant opptrukket gjennom ett eller flere år, se håndboka punkt 3.3.4 og 3.3.5
 - overtrekk sammenhengende i over 90 dager, se håndboka punkt 3.3.4
 - produsenten ikke klarer å nedtrappe kreditt som er redusert som følge av redusert kredittgrunnlag
- Ved tegn på økonomiske problemer bør banken ta kontakt med produsenten og iverksette oppfølgende tiltak, se håndboka punkt 3.3.4
- Om konvertering av frastfrosset driftskreditt til lån, se håndboka punkt 3.3.5

E. Oppsigelse/heving av driftskreditten og konsekvenser av dette

- Banken kan ta utgangspunkt i sine ordinære rutiner for oppfølging av driftskredittkunder, men hensyntatt de særlige tiltak som er beskrevet i håndboka
- Ved tegn til økonomiske problemer *bør* banken *vurdere* å si opp kontrakten med en måneds varsel, se håndboka punkt 4.3
- Ved vesentlig mislighold av driftskredittkontrakten *skal* banken heve kontrakten, se håndboka punkt 4.3
- Straks oppsigelse eller varsel om heving er sendt, må banken ikke tillate videre utbetalinger fra kontoen, se håndboka punkt 4.3
 - utbetalinger kan likevel tillates dersom dette er nødvendig for å bevare pant banken har til sikkerhet for driftskreditten, se håndboka punkt 4.6
- Innbetalinger til kontoen kan også skje etter oppsigelse/heving
 - innbetalinger som er oppgjør for leveranser som har skjedd før oppsigelse, skal redusere driftskreditten (og garantiansvaret), se håndboka punkt 4.6
 - innbetalinger som er oppgjør for leveranser som har skjedd etter oppsigelse eller bankens tiltredelse av pant (men som altså kommer inn på driftskontoen etter oppsigelse), er banken bare pliktig til å la gå til nedskrivning av

driftskreditten så langt leveransen omfattes av den såkalte ”omløpsdelen” av eventuelt landbruksløsørepanet, se håndboka punkt 4.6 og 4.7

- andre innbetalinger til driftskredittkonto etter oppsigelse/heving, for eksempel innganger som følge av realisasjon av pantegjenstander (unntatt som nevnt omløpsdelen av landbruksløsørepanet), støtte/tilskudd med videre, kan banken derimot bruke til dekning av eventuelle andre engasjementer enn driftskreditten. Banken kan likevel ikke tillate at produsenten benytter slike innbetalinger til andre formål
- Banken skal varsle vareavtakerne/garantistene om oppsigelsen/hevingen, se håndboka punkt 3.3.9
- Dersom driften opphører uten at det åpnes konkurs eller skjer tvangssalg, og produsenten ikke klarer å innfri driftskreditten, kan kreditten konverteres til gjeldsbrevlån, se håndboka punkt 4.17

F. Inndrivelse av kravene

- Banken kan ta utgangspunkt i sine ordinære rutiner for oppfølging av driftskredittkunder. Det er få anvisninger hvordan inndrivelse skal skje, ut over at garantiansvaret forfaller etter at banken har søkt dekning ved å (forsøke å ta) utlegg for se håndboka punkt 4.4
- Skritt ut over begjæring om utlegg bør banken ta opp med garantistene, se håndboka punkt 4.4
- Om rett til oppgjørsbeløpene som utbetales etter eventuell åpning av konkurs hos bonden, se håndboka punkt 4.14

G. Melding om tap til garantisten/garantiutvalget

- Banken skal ha varslet garantisten allerede om oppsigelse av driftskreditten, se håndboka punkt 3.3.9 (uten at dette er et krav for å gjøre garantien gjeldende)
- Garantien er en simpel kausjon. Garantiansvaret forfaller likevel når banken har tatt (forsøkt å ta) utlegg, se håndboka punkt 4.4
- Garantien dekker inntil halvparten av bankens tap inklusive renter og inndrivelsesomkostninger. Nærmere om hva garantien dekker og hvilke fratrekk som må gjøres, se håndboka punkt 4.5
- Melding om tap og krav etter garantien skal inneholde informasjon som beskrevet i håndboka punkt 4.9